

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק הסמכת צבא הגנה לישראל ושירות הביטחון הכללי לביצוע חדירה לחומר מחשב המשמש להפעלת מצלמה ניידת ופעולה בו (הוראת שעה – חרבות ברזל)(תיקון מס' 4), התשפ"ה-2025

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

מוצע להאריך את הוראת השעה בשישה חודשים, עד ליום 31 בדצמבר 2025, וזאת לנוכח הימשכות הפעולות הצבאיות המשמעותיות במסגרת מלחמת "חרבות ברזל" והצורך בשימור הסמכויות הקבועות בהוראת השעה לחייל מוסמך ולעובד שירות הביטחון הכללי המוסמך בכל הנוגע לביצוע פעולות בחומר מחשב המשמש להפעלת מצלמה ניידת מטעמים של ביטחון המדינה ושמירה על רציפות התפקוד המבצעי של צה"ל. יובהר, כי אין מדובר בשינוי ההסדר החוקי, אלא בהארכתו בלבד.

ג. השפעת החוק המוצע על קבוצות אוכלוסייה מסוימות

לא רלוונטי

ד. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

לא רלוונטי

ה. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד הביטחון:

תזכיר חוק הסמכת צבא הגנה לישראל ושירות הביטחון הכללי לביצוע חדירה לחומר מחשב המשמש להפעלת מצלמה ניידת ופעולה בו (הוראת שעה – חרבות ברזל) (תיקון מס' 4), התשפ"ה-2025

תיקון סעיף 12¹. 1. בחוק הסמכת צבא הגנה לישראל ושירות הביטחון הכללי לביצוע חדירה לחומר מחשב המשמש להפעלת מצלמה ניידת ופעולה בו (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד-2023¹, בסעיף 12(א), במקום "ד" בתמוז התשפ"ה (30 ביוני 2025) "יבוא י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025)".

דבר הסבר

כללי ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), פתחו ארגוני טרור מרצועת עזה במתקפה רצחנית נגד כוחות הביטחון ואזרחי מדינת ישראל, ובמהלכה חדרו מאות מחבלים ליישובים בדרום הארץ מהיבשה, מהאוויר ומהים וכן התבצע ירי מסיבי של אלפי רקטות לעבר שטח מדינת ישראל. מתקפה זו גבתה את חייהם של מאות אזרחים ושיבשה את מערך החיים במדינה הן בחזית והן בעורף. בעקבות מתקפה זו הכריז שר הביטחון, באותו היום, על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951. בהתאם לסעיף 9(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום כ"ז בתשרי התשפ"ד (12 באוקטובר 2023), לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל והכרזה זו מוארכת מזמן לזמן. כמו כן, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה (להלן – הפעולות הצבאיות המשמעותיות) והודיעה לגביהן לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת ביום כ"ג בתשרי התשפ"ד (8 באוקטובר 2023). פעולות אלו מכונות מלחמת "חרבות ברזל".

במסגרת הלחימה המתמשכת התעורר חשש ממשי מפני גישה של גורמי אויב למידע חזותי המופק ממצלמות ניידות, אשר בכל הנוגע לפעילות צה"ל יש בה כדי לסכן באופן ממשי את ביטחון המדינה ואת רציפות התפקוד המבצעי של צה"ל, ובכל הנוגע לפעילות שירות הביטחון הכללי (להלן -שב"כ) – יש בה כדי לסכן את ביטחון המדינה לפי ייעוד השב"כ ותפקידיו בהתאם לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002 (להלן – חוק השב"כ), כל זאת, בקשר לפעולות הצבאיות המשמעותיות. לפיכך, עלה הצורך בהסמכת חיילים בצה"ל ועובדי שב"כ, בעלי מיומנות נדרשת, לבצע חדירה ופעולה בחומר מחשב, המשמש להפעלת מצלמה ניידת, אף בלא ידיעת בעל חומר המחשב. זאת, משלא ניתן לקבל את הסכמת בעל חומר המחשב

¹ ס"ח התשפ"ד, עמ' 266 ועמ' 1495.

לחדירה ולפעולה בחומר מחשב בפרק הזמן הדרוש, וביחס לפעילות שב"כ – גם על בסיס תשתית עובדתית פרטנית.

לאור זאת, ביום כ"ט בתשרי התשפ"ד (14 באוקטובר 2023) התקינה הממשלה, בתוקף סמכותה לפי סעיף 39 לחוק יסוד: הממשלה, את תקנות שעת חירום (הסמכת צה"ל לביצוע פעולה בחומר מחשב המשמש להפעלת מצלמה נייחת), התשפ"ד – 2023, המסמיכות קצין מוסמך להסמיק חיילים בצה"ל לבצע חדירה לחומר מחשב המשמש להפעלת מצלמה נייחת, ולבצע פעולה בו.

בהמשך לכך, ביום ב' בחשוון התשפ"ד (17 באוקטובר 2023) התקינה הממשלה, בתוקף סמכותה לפי סעיף 39 לחוק יסוד: הממשלה, תקנות שעת חירום (חרבות ברזל) (הסמכת שירות הביטחון הכללי לביצוע פעולות בחומר מחשב המשמש להפעלת מצלמה נייחת), התשפ"ד – 2023, המסמיכות מנהל מוסמך להסמיק עובדי שב"כ וכן מסמיכות קצין מוסמך, לבקשת המנהל המוסמך, להסמיק חיילים בצה"ל לבצע חדירה לחומר מחשב המשמש להפעלת מצלמה נייחת ולבצע פעולה בו.

לנוכח מצב החירום ובשל הצורך המתמשך במתן הסמכות המבוקשת לצה"ל ולשב"כ, פורסם ביום כ"ד בכסלו התשפ"ד (7 בדצמבר 2023) חוק הסמכת צבא הגנה לישראל ושירות הביטחון הכללי לביצוע חדירה לחומר מחשב המשמש להפעלת מצלמה נייחת ופעולה בו (הוראת שעה – חרבות ברזל), התשפ"ד – 2023 (להלן – החוק). חוק זה הסדיר את סמכויות צה"ל ושב"כ בתחום זה, במסגרת הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים מיום פרסומו.

בשל המשך הלחימה והפעולות הצבאיות המשמעותיות, ולאור הצרכים הביטחוניים בהתאם להערכת גורמי המקצוע, ביום כ"ח באייר התשפ"ד (5 ביוני 2024) פורסם תיקון לחוק המאריך את תוקפו בכשישה חודשים נוספים, קרי עד יום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024); ביום כ"ד בכסלו (25 בדצמבר 2024) פורסם תיקון נוסף לחוק המאריך את תוקפו בכשישה חודשים נוספים, קרי עד ליום ד' בתמוז התשפ"ה (30 ביוני 2025). זאת, כדי לאפשר לצה"ל ולשב"כ לפעול לסיכול ומניעת גישה של גורמי אויב למידע חזותי המופק ממצלמה נייחת שיש בה כדי לסכן באופן ממשי את ביטחון המדינה ואת רציפות התפקוד המבצעי של צה"ל וכן את ביטחון המדינה לפי ייעוד שב"כ ותפקידיו בהתאם לחוק השב"כ ולפי צרכי השב"כ.

כעת, בשם לב להימשכות הלחימה, ובכלל זה למבצע "מרכבות גדעון" אשר מתנהל בימים אלה ברצועת עזה, הערכת גורמי המקצוע היא שקיים בעת הזו צורך ביטחוני בהמשך מתן הסמכויות הנתונות בחוק לצה"ל ולשב"כ, ולשם כך נדרש להאריך פעם נוספת את תוקפו של החוק, ומוצע להאריכו בשישה חודשים, עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025).

יודגש, כי לפי סעיפים 2 ו-3 לחוק, אחד התנאים המצטברים להפעלת סמכויות הקצין המוסמך או המנהל המוסמך, לפי העניין, לגבי חדירה לחומר מחשב וביצוע פעולה בו הוא כי החדירה והפעולה נדרשות בקשר לפעולות הצבאיות המשמעותיות כהגדרתן בחוק. בהתאם לאמור, אם יסתיימו הפעולות הצבאיות המשמעותיות במסגרת מלחמת "חרבות ברזל" לפני תום התקופה המוצעת, ממילא לא ניתן יהיה להפעיל

את הסמכות מכוח החוק, גם אם החוק עצמו יעמוד בתוקפו.